

Konstitutionsutskottets betänkande 2023/24:KU6

Sekretess för uppgifter om jägare hos länsstyrelsen och Polismyndigheten

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Förslagen innebär att sekretess ska gälla hos en länsstyrelse för uppgift som hänför sig till register över verksamheter för livsmedelskontroll, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att skjutvapen enligt vapenlagen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin kommer till brottslig användning. Vidare innebär förslagen att sekretess på motsvarande sätt ska gälla för uppgift som hänför sig till Polismyndighetens register över uppdragstagare inom Nationella viltolycksrådet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 april 2024.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:61 Sekretess för uppgifter om jägare hos länsstyrelsen och Polismyndigheten.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Ändring i offentlighets- och sekretesslagen.....	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändring i offentlighets- och sekretesslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:61.

Stockholm den 29 februari 2024

På konstitutionsutskottets vägnar

Ida Karkiainen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ida Karkiainen (S), Erik Ottoson (M), Matheus Enholm (SD), Hans Ekström (S), Mirja Räihä (S), Ulrik Nilsson (M), Per-Arne Håkansson (S), Malin Danielsson (L), Susanne Nordström (M), Jessica Wetterling (V), Gudrun Brunegård (KD), Lars Englund (M), Jan Riise (MP), Lars Johnsson (M), Peter Hedberg (S), Victoria Tiblom (SD) och Catarina Deremar (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2023/24:61 Sekretess för uppgifter om jägare hos länsstyrelsen och Polismyndigheten. I propositionen föreslår regeringen ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

En förteckning över behandlade förslag finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen förslag som innebär att de uppgifter som en länsstyrelse behöver registrera om jägares verksamhet som avser överlåtelser av små mängder vildsvin eller kött av vildsvin direkt till slutkonsumenter under vissa förutsättningar ska omfattas av sekretess. Vidare föreslås att sekretess på motsvarande sätt även ska gälla för uppgift som hänför sig till Polismyndighetens register över uppdragstagare inom Nationella viltolycksrådet. Förslagen syftar till att förebygga brott i samhället genom att förhindra att skjutvapen enligt vapenlagen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin som jägare innehar hamnar i orätta händer till följd av registerföring av jägares personuppgifter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 april 2024.

Utskottets överväganden

Ändring i offentlighets- och sekretesslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen. Lagändringen innebär att de uppgifter som en länsstyrelse behöver registrera om jägares verksamhet som avser överlåtelser av små mängder vildsvin eller kött av vildsvin direkt till slutkonsumenter under vissa förutsättningar ska omfattas av sekretess. Vidare innebär ändringen att sekretess på motsvarande sätt även ska gälla för uppgift som hänför sig till Polismyndighetens register över uppdragstagare inom Nationella viltolycksrådet.

Gällande rätt

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (TF) har var och en rätt att ta del av allmänna handlingar. Den rätten får begränsas endast om det krävs med hänsyn till vissa särskilda intressen som bl.a. intresset av att förebygga eller beivra brott. En sådan begränsning ska anges i en bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, eller, om det anses lämpligare i ett visst fall, i en annan lag som offentlighets- och sekretesslagen hänvisar till (2 kap. 2 § TF).

Sekretess innebär ett förbud att röja en uppgift muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt (3 kap. 1 § OSL). Sekretess gäller som huvudregel inte bara i förhållande till enskilda utan också mellan myndigheter, och i viss utsträckning också inom en myndighet (8 kap. 1 och 2 §§ OSL). En myndighet ska på begäran av en annan myndighet lämna uppgifter som den förfogar över, om uppgiften inte är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång (6 kap. 5 § OSL).

Av 1 a kap. 7 § vapenlagen (1996:67) framgår att det är Polismyndighetens uppgift att föra vapenregister. Enligt 18 kap. 16 § första stycket OSL gäller sekretess för uppgift som hänför sig till vapenregister enligt vapenlagen, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att skjutvapen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin kommer till brottslig användning. Skaderekvisitet är omvänt och innebär att det finns en presumtion för att uppgifterna omfattas av sekretess. Det omvända skaderekvisitet infördes med hänsyn till den betydande risk som ansågs föreligga för att uppgifterna skulle användas för oseriösa ändamål (se prop. 1990/91:130 s. 49).

Av 18 kap. 16 § andra stycket OSL framgår att sekretess gäller, under motsvarande förutsättningar som anges i första stycket, hos Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret och hos Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret. Genom

sekretessen kan bl.a. uppgifter om vem som har betalat viltvårdsavgift eller avlagt prov som ingår i jägarexamen hemlighållas.

Propositionen

Regeringen gör i propositionen bedömningen att länsstyrelsen bör vara behörig att registrera och utöva offentlig kontroll över jägare som överlåter små mängder vildsvin eller kött av vildsvin direkt till slutkonsumenter. Av propositionen framgår att regeringen avser att med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om detta i livsmedelsförordningen (2006:813).

I propositionen föreslår regeringen att sekretess ska gälla hos en länsstyrelse för uppgift som hänför sig till register över verksamheter för livsmedelskontroll, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att skjutvapen enligt vapenlagen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin kommer till brottslig användning. Vidare innebär förslaget att sekretess ska gälla på motsvarande sätt även hos Polismyndigheten för uppgift som hänför sig till registret över uppdragstagare inom Nationella viltolycksrådet.

Regeringen konstaterar bl.a. att länsstyrelsen kommer att behöva registrera personuppgifter om jägare med anledning av jägares anmälan om att överlåta små mängder vildsvin eller kött av vildsvin direkt till slutkonsumenter. Enligt regeringen är det viktigt att information om jägare hanteras varsamt. Regeringen anger att om sådana uppgifter lämnas ut är det möjligt att få veta vem som har skjutvapen och på vilken adress de kan finnas samt att det därmed finns en risk för att vapnen kan komma att stjälas och användas i brottslig verksamhet. Enligt regeringen kan det också ske en kartläggning av vilka som innehar vapen i Sverige. Regeringen menar att befintliga sekretessbestämmelser inte ger ett tillräckligt skydd för uppgifter om jägare och att det finns ett behov av att skydda uppgifter om jägare som ska registreras av länsstyrelsen. Regeringen bedömer att skälen för sekretess i fråga om uppgifter i registren som gäller jägare väger tyngre än intresset av insyn.

När det gäller förslaget om sekretess för uppgifter i Polismyndighetens register över uppdragstagare inom Nationella viltolycksrådet konstaterar regeringen i huvudsak följande. Registret innehåller person- och kontaktuppgifter till ett stort antal jägare och vapeninnehavare som har i uppdrag att eftersöka trafikskadat vilt. Om uppgifterna från registret lämnas ut är det möjligt att ta reda på var vapen förvaras. Det finns i dag inte någon bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som ger Polismyndigheten möjlighet att neka tillgång till uppgifter i registret med hänvisning till att vapen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin kan komma till brottslig användning. Enligt regeringen bör uppgifterna i registret kunna omfattas av sekretess för att förhindra att uppgifter om var vapen finns sprids.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom de överväganden som redovisas i propositionen och anser därför att riksdagen bör anta regeringens förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:61 Sekretess för uppgifter om jägare hos länsstyrelsen och Polismyndigheten:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
offentlighets- och sekretesslagen
(2009:400)

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.16 §¹

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till vapenregister enligt vapenlagen (1996:67), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att skjutvapen enligt vapenlagen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin kommer till brottslig användning.

Sekretess gäller, under motsvarande förutsättning som anges i första stycket, hos

1. Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret, *och*

2. Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret.

1. Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret,

2. Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret,

3. *en länsstyrelse för uppgift som hänför sig till register över verksamheter för livsmedelskontroll, och*

4. *Polismyndigheten för uppgift som hänför sig till registret över uppdragstagare inom Nationella viltolycksrådet.*

Sekretessen enligt första stycket gäller inte för uppgift i vapenregister om namn och adress för den som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, yrkesmässigt förmedla skjutvapen eller ammunition eller ta emot skjutvapen för översyn eller reparation eller för uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen som omfattas av ett tillstånd att driva handel med skjutvapen, yrkesmässigt förmedla skjutvapen eller ammunition eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation.

Denna lag träder i kraft den 15 april 2024.

¹ Senaste lydelse 2023:373.